

Internationale criminele organisaties dumpen miljoenen kilo's illegaal gevangen zalm op de Europese markt. De zalm, gevangen met de beruchte drijfnetten, komt vooral op de Nederlandse, Franse en Engelse markt terecht, zo blijkt uit Amerikaanse en Canadese onderzoeken.

De 'muren des doods' zoals tegenstanders de kilometers lange drijfnetten beschrijven, bedreigen de oceanen met een ecologische ramp van een globale afmeting die zijn gelijke alleen kent met het broeikas effect.

Sinds 1986 stropen Taiwanese, Zuidkoreaanse en Japanse drijfnet-vissersvlooten voortdurend de Noordpacifische oceaan (Stille Oceaan) af op zoek naar zalm en pijlinktvis. Een 'piraten'vloot, bestaande uit 30 tot 90 drijfnetboten, vist stelselmatig buiten de internationaal vastgelegde grenzen van het Noordpacifische drijfnetvisserij gebied. Deze vloot onderschept Noordamerikaanse en Russische zalmsoorten op hun migratieroute en vormt een serieuze bedreiging voor de zalmbestanden van deze landen. De ingevroren zalm gaat vooral via Singapore en Hongkong naar Thailand en Maleisie. Vervolgens verhandelen deze landen de zalm in de vorm van conserven op de wereldmarkt.

"Al jaren jatten de Taiwanese en de Jappen onze zalm", zegt een visser uit de Amerikaanse staat Alaska. "Er moet een einde aan de piraterij komen anders gaan de oceanen naar de kloten." De frustratie van de vissers is niet verwonderlijk. Lang voordat de rest van de wereld iets over drijfnetten wist, klaagden de Alaskanen over het effect van de Japanse drijfnetvloot op hun zalmbestanden.

Zalm migreert uit zoetwaterstroompjes naar de open wateren van de Noordpacifische oceaan, zwemt daar een aantal jaren rond en keert dan terug naar de plaats van zijn oorsprong om zich voort te planten. Tijdens zijn levenscyclus in de voedselketen van de oceaan komt de zalm een onzichtbare vijand tegen: 'de muur des doods'.

De muur des doods bestaat uit kunststof netten die aan de oppervlakte van de oceaan drijven en verzwaard aan de onderkant als 15 meter diepe onzichtbare gordijnen in het

water hangen. Eén vissersboot kan per dag 64 kilometer aan drijfnetten uitleggen. De Aziatische drijfnetvloot in de Noord-Pacifc, zo'n 1100 schepen, legt per nacht een 32.000 km lange muur van netten. Verstrikt in de netten sterven per jaar meer dan een miljoen zeevogels, tienduizenden zeezoogdieren waaronder walvissen, dolfijnen en zeehonden, honderdduizenden haaien en miljoenen andere niet-commerciële vissoorten. Het grootste gedeelte van deze bijvangst, waarvoor geen markt bestaat, wordt gedumpt.

De wereldwijde bezorgdheid over het gebruik van deze netten leidde in 1989 tot een unaniem aangenomen resolutie van de Verenigde Naties die oproept tot een moratorium op het gebruik van deze visserij-methode. Dit moratorium moet op 30 juni 1992 wereldwijd ingaan. De vissende Naties hebben toegezegd met deze visserij methode in 1992 te zullen stoppen.

Het uitvoeren en de handhaving vande VN resolutie blijft een probleem.

Wat de Alaskaanse vissers veel grotere zorgen baart dan de bijvangst is dat een deel van de drijfnetvloot vist op zalm buiten de internationaal vastgelegde grenzen van het Noordpacifische drijfnetvisserijgebied en daar Noordamerikaanse en Russische zalmsoorten onderschept. De vissersboten opereren vaak zonder vlag of met hun identiteitsnummers bedekt. Soms varen ze onder vlaggen van andere naties; in 1990 legde de Sovjet-Unie beslag op een Noordkoreaanse drijfnetvloot die illegaal op zalm viste. De vloot en meer dan 140 vissers bleken Japans te zijn.

De 'piraten'vloten overtreden de wetgeving van hun eigen land.

"Taiwan, Zuidkorea, Japan en sinds kort ook China verbieden hun vissersschepen het vangen en behouden van zalm", aldus Wayne Lewis, woordvoerder van de National Marine Fisheries Service (NMFS), een afdeling van het Amerikaanse Departement van Handel. Bovendien schenden deze piraten bilaterale overeenkomsten tussen de VS, Japan, Zuidkorea en Taiwan. De betrokken landen hebben afspraken gemaakt die het vangstgebied van de drijfnetvloten beperken en het behouden van zalm als bijvangst verbieden.

“Na vijf jaar onderzoek hebben wij overweldigend bewijs dat een aantal internationale criminele organisaties Noordamerikaanse zalm illegaal vangt en verkoopt”, zo stond in een persbericht uit mei van het NMFS. De piraten zijn vooral Taiwanese. Hun illegale zalmvangst ligt tussen de 10.000 en 20.000 ton per jaar. Lewis vertelde aan verslaggevers van het Amerikaanse tijdschrift Pacific Fishing dat een aantal Amerikaanse re-geringsfunctionarissen twijfelde aan de omvang van de zalmzwendel. “Als je mij niet gelooft, geloof dan de Taiwanese zelf”, was zijn commentaar.

Een artikel in de Taiwanese krant United Daily News van 2 juli 1991 beschrijft openlijk de details van de piraterij: “Met het oog op de VN-drijfnetban in juli 1992 hebben lokale vissers besloten om, nu het nog kan, zoveel mogelijk geld met de illegale vangst te verdienen. Zij sturen hun drijfnetboten naar de verboden gebieden om er zalm te vangen. Bang om in de problemen te raken met de Taiwanese overheid logen hun eigenaren over de lokaties waar zij werkelijk opereerden; vijftig boten stonden ingeschreven om op de Indische oceaan te vissen. Een woord-voerder van de Taiwanese overheid zei dat het een ‘schande’ was en dat zijn regering herhaalde malen van de vissers heeft geëist dat zij zich aan de internationale afspraken houden en niet illegaal op zalm vissen.”

Het is geen wonder dat de vissers zich niets van de eisen van hun regering aantrekken: één reis naar verboden viswater kan netto 20 miljoen Taiwanese dollars opleveren. Vrachtschepen nemen op volle zee de verwerkte en ingevroren zalm over van de vissersboten. De vracht-schepen brengen de zalm naar havens in het verre oosten van waaruit vishandelaren de zalm verkopen aan landen die de vis verder verwerken tot conserven. De routes die de zalm volgt voordat zij in de winkels beland zijn gecompliceerd en moeilijk na te gaan; ‘Operation Retread’, een undercover onderzoek van het NMFS, bracht een smokkelkomplot aan het licht waarbij vishandelaren illegaal door Taiwanese gevangen zalm via China, Thailand en Chili uiteindelijk als ‘Amerikaans’ produkt op de Amerikaanse markt wilden brengen. Tot nu toe zijn 34

vishan-delaren en bedrijven van verscheidene nationaliteiten veroordeeld.

In tegenstelling tot Amerika is het in Europa niet verboden om illegaal gevangen zalm in te voeren. “Een deel van de illegale zalm wordt rechtstreeks Japan binnengesmokkelt en verdwijnt. Hoeveel weten we niet maar de zalm die niet naar Japan gaat, komt terecht in Thaise visver-werkingsbedrijven of in de koelhuizen van Singapore. De Thaise bedrijven exporteren de ingeblikte zalm naar Europa en Australië. Vergeet niet dat we te maken hebben met criminele elementen. Elke keer dat wij een smokkelkomplot oprollen dan verzinnen ze weer een nieuwe smokkelmethode”, zo zegt Lewis van het NMFS. Milton M. Rose, handels officier van het NMFS werkte in Thailand samen met de Thaise vereniging van visverwerkingsbedrijven. ‘De Thai zijn ervan op de hoogte maar ze doen er niets aan. Eerst ontkenden ze dat het op grote schaal plaats vond en vervolgens vertelden de Thai dat de lokale visindustrie het zelf maar moet oplossen, dat gebeurt natuurlijk nooit. Thaise importgegevens laten een paar honderd ton ‘legale’ zalm zien maar ze exporteren duizenden tonnen zalm. De Thai vermengen het kleine beetje legale zalm met grote hoeveelheden illegale zalm en het is dus moeilijk na te gaan welk blik ‘piraten’ zalm bevat.” Een verslag van het Canadese Departement van Visserij over de exportgegevens(1988-1989) van illegaal met drijfnetten gevangen zalm bevestigt wat het NMFS beweert. Dit verslag wordt ook vermeld in een rapport dat op 11 juni van dit jaar aan de VN gepresenteerd werd in verband met de drijfnetban-resolutie.

“Hoewel Canada, VS en Japan de import van vooral door Taiwanezen illegaal gevangen zalm in hun eigen markten met succes hebben tegen gehouden, komt de verkoop van dit produkt naar andere buitenlandse markten nog steeds in relatief hoge mate voor. De zalm wordt hoofd-zakelijk door visverwerkingsbedrijven in Singapore en Thailand opgekocht. Ingevroren of in blik verschijnt deze zalm voortdurend op de markten van Nederland, Frankrijk, Engeland en Australië”, zo staat op de eerste pagina van het Canadese dokument.

“EG-statistieken laten zien dat landen die geen legale toegang tot de Noordpacifische zalmvisgronden hebben

(Zuid-Korea, Singapore en Thailand), een aandeel van 6,4 % van de ingevroren- en ingeblikte EG-zalmmarkt hebben bemachtigd. Deze produkten worden ongehinderd in die landen geïmporteerd. Naast Thailand, die hierbij het grootste aandeel in handen heeft, zijn ook Maleisie en de Filippijnen de laatste tijd in opmars als visverwerkingsbedrijven van deze produkten. Gemiddeld is het Thaise produkt 25% goedkoper dan een gelijkwaardig produkt uit de VS", aldus Rose van het NMFS.

Nederland, Frankrijk en Engeland zijn de grootste afnemers van ingevroren en ingeblikte zalm afkomstig van Aziatische visverwerkingsbedrijven. Deze drie landen importeerden gezamenlijk 4080 ton Aziatisch ingeblikte zalm in 1989 en 2880 ton in 1990. Nederland had hiervan het grootste aandeel. In 1990 kwam meer dan één vierde en dit jaar één vijfde van de door Nederland geïmporteerde blikzalm uit Thailand en Maleisie.

"Ik weet dat in het verleden een aantal Nederlandse importeurs zalmprodukten uit Aziatische landen importeerden, met name uit Thailand. De Amerikanen noemen het illegaal gevangen zalm. Of dat zo is kan ik niet beoordelen", zegt de heer Van der Zwan, woordvoerder van Gloe en Co. BV, importeur van o.a. visprodukten. "Onze firma kopt deze zalm niet. Wij importeren Alaskaanse en Canadese zalm."

Volgens Van der Zwan importeert Nederland de laatste twee jaar steeds minder zalmprodukten uit Thailand omdat de Thaise zalmexporteurs niet langer kunnen concurreren met de hogere kwaliteit en alsmaar goedkoper wordende Amerikaanse en Canadese zalmprodukten. "De getallen van de zalm import uit Aziatische landen die je nu nog in de statistieken van het CBS (Centraal Bureau Statistieken) ziet staan, zijn de nasleep van oude contracten. Het zou best zo kunnen zijn dat er volgend jaar geen doos met Thaise zalm Nederland meer binnenkomt." Rose van het NMFS zegt het tegenovergestelde: "Het benodigde kapitaal om de zalm te vangen en tot conserven te verwerken is vanwege de lage loonkosten in die landen bijna te verwaarlozen en de winstmarge ligt zo enorm hoog dat het zelfs met de hedendaagse lage zalmprijzen op de wereldmarkt nog steeds een stimulans is om door te gaan met produceren."

Een andere grote Nederlandse zalmimporteur vertelde dat vrijwel alle importeurs weleens zalm van Thailand kopen maar dat het maar een heel klein aandeel van hun totale zalm import uitmaakt. “Maar”, vertelde hij, “er zijn een paar firma’s die vrijwel niets anders dan Thai produkt kopen en een deel daarvan wordt weer doorverkocht aan een winkelketen in België.” Hij vond dat ‘de Amerikanen het probleem jongensachtig aanpakten’ door met loze kreten te smijten en het niet hard kunnen maken dat de Thaise ingeblikte zalm illegaal en met drijfnetten gevangen is.

Tonijn is veel in het nieuws geweest vanwege de dolfijn bijvangst. Onder druk van milieuorganisaties zoals Greenpeace tonen Europese importeurs hun goede wil door, naar hun zeggen, niet langer tonijn te kopen die met drijfnetten is gevangen. Merkwaardig is dat tonijnimporteurs die tevens zalm importeren hun inkoopbeleid van met drijfnet gevangen zalm niet veranderen. Greenpeace wil deze zaak nader uitzoeken. “Wij hebben dit jaar met vrijwel alle grote tonijnimporteurs gesproken en die beweren bij hoog en bij laag dat hun tonijn niet van de drijfnetvisserij afkomstig is. Mocht nu blijken dat dezelfde bedrijven betrokken zijn bij zalmimporten uit de drijfnetvisserij in de Pacific, dan heeft deze industrie een flinke dosis boter op het hoofd. Wij zullen deze informatie zeker natrekken.”

Hoewel het NMFS zegt dat het in Europa bekend is dat de zalm illegaal en tevens met de destructieve drijfnetten gevangen wordt zegt van der Zwan; “Ik denk dat niet elke importeur weet hoe die zalm gevangen wordt. Ze kopen het produkt in blik en klaar is kees.”

De heer Dannes, woordvoerder voor de firma NL en Polak & CO. geeft toe dat zijn firma zalm uit Thailand importeert maar ‘in hoeverre die zalm buiten de toestemming van de Amerikanen gevangen wordt daar weet ik niets van. Dan moet je bij mijn leverancier in Thailand wezen.’ Een woordvoerder voor de Firma Zeitz wilde er liever niet over praten want ‘wij hebben eigenlijk geen tijd om ons met dit soort dingen bezig te houden. Wij kopen o.a. zalm uit Thailand en werken uitsluitend met certificaten van oorsprong en dus is alles in orde.’

De importeurs overtreden geen EG wetten toch kleeft er een vies luchtje aan de blikzalm afkomstig uit Aziatische landen. 'Amerikanen noemen het illegaal', zeggen de importeurs en insinueren daarmee dat zij daar als Europeanen geen boodschap aan hebben en vinden bovendien het bewijs van de Amerikanen en de Canadezen nogal vaag. Daarentegen vinden de Amerikanen en de Canadezen het bewijs waterdicht en zeggen dat er sprake is van illegale vangstpraktijken omdat de regeringen van o.a. Japan, Taiwan, Korea en China hun drijfnet-vissersvloten het vangen en behouden van zalm verbieden. De piraten, waarvan er meerdere op heterdaad zijn betrapt, negeren het verbod en vangen met drijfnetten, illegaal zalm en criminele organisaties smokkelen de zalm via omwegen naar landen die het tot conserven verwerken en exporteren.

De importeurs bieden de consument een goedkoop produkt maar zolang deze zalm afkomstig is van de uiterst schadelijke drijfnetvisserij wordt de vis duur betaald.